

JORNades Educació Conscient Educació Coherent

AULA MAGNA · EDIFICI GUILLEM CIFRE · UIB

PLACES LIMITADES

8,9 i 10
de MAIG

C L P R S M
 A E A E A L S
 S U P Q U E L N A I J
 R A H O M A R T I V
 A D O R L O P E Z A I N E Z
 B O N A D I A N Z O P E Z A L L O U

COL-LABORA

Fundación Claudio Naranjo
Comité Educación Illes Balears

POC A POC

IRI Grup de recerca
Infància, Tecnologia,
Educació i Diversitat (GITED)

Institut de Recerca i
Innovació Educativa

ORGANITZA

ES NIU
FUNDACIÓ

INFORMACIÓ: jornadesecc@gmail.com

HOMOLOGADES AMB 20 HORES DE FORMACIÓ

VENDA D'ENTRADES:

LLIBRERIA
drac màgic
C.Jeroni Antich,1 - 07003 Palma 971712717

els molins
et. Sencelles

Yoga Shanta
Ronda Institut, 10 Manacor
Tel. 971 84 38 69/ 620 243 063

introducció

Aquestes jornades neixen de les inquietuds d'un petit grup de mestres, amb l'objectiu de donar una mica de llum al nou camí educatiu que s'ha iniciat. Volem fer una mirada cap a la situació actual de l'educació, donant resposta als nous moviments educatius que s'estan desenvolupant a les Balears, així com també, enderrocar murs i contemplar nous horitzons que estan per arribar.

Hem reunit diferents especialistes: Carles Parellada, César Bona, Laura Díaz, Laura Frau, Manel Liberi, Mª Antònia Riera, Raquel López, Pepa Hornos, Sergio Saavedra, així com també companys d'algunes escoles de les Balears.

Volem oferir un espai on nodrir-nos d'energies i on gota a gota anem omplint el tassó del canvi, i junts, puguem calmar la set que ens ajudi a continuar.

Destinatari: Docents de totes les etapes educatives, estudiants de magisteri i totes aquelles persones que formin part de la comunitat educativa i/o que estiguin vinculades amb els infants.

Objectius:

- Descobrir noves mirades dins l'àmbit educatiu.
- Introduir l'educació conscient i coherent.
- Promoure una pedagogia dinàmica.
- Potenciar un acompanyament conscient i des de l'afecte.
- Conèixer, compartir i fer xarxa amb experiències d'altres escoles.
- Orientar-nos legislativament en aquesta tasca.

Continguts:

- Acompanyament conscient, respectuós i creatiu
- Educar sense càstigs ni recompenses
- Educar des de l'afecte
- Reptes i desafiaments d'un mestre
- La legalitat en les escoles lliures
- Escola i família : entre el somni i la pràctica
- La mirada sistèmica: comprensions per educar
- Pedagogia dinàmica

Metodologia: L'esdeveniment vol proporcionar una experiència de reflexió i el desig d'actuar. Destinarem un temps a conferències de caire més teòriques i vivencial, així com també posarem en pràctica dinàmiques grupals, destinarem espais per exposició de panells d'alguns centres educatius, i finalment, com a cloenda portarem a terme una taula rodona on compartir les nostres inquietuds.

Lloc: Aula Magna. Edifici Guillem Cifre. UIB.

Educació conscient, Educació coherent

En l'actualitat ens trobem amb la necessitat imperativa de reinterpretar i redissenyar el sistema educatiu tradicional que té lloc encara a les nostres aules. És important obrir els finestrals de l'escola i deixar-la omplir de creativitat, d'entusiasme, de motivació, d'empatia, de cooperació, de pensaments crítics, de consciència, d'autodidactisme, d'autonomia, és a dir, de vida.

És el moment d'alimentar la passió i l'energia per fer un salt qualitatiu a la nostra educació, i descobrir una nova mirada cap a un procés humanista, multidisciplinar, col·laboratiu i que doni resposta als vertaders talents que viuen a les nostres aules. *“Unir l'ésser amb fer, la humanitat amb la naturalesa, la ciència amb la consciència, l'economia amb l'ecologia, l'estètica amb l'ètica, el cap amb el cor i les mans”* EDUCACIÓ HOLÍSTICA.

L'escola és en realitat el reflexe de la nostra societat, i per tant, és també una eina de transformació. Les vivències i les relacions que en ella es donen, són en part les constructores del nostre futur. Per aquest motiu necessitem espais i temps per a desenvolupar persones cooperatives, connectades amb els seus desitjos i talents, amb una autoestima rica, complementant-nos els uns amb els altres, i així crear un futur de qualitat amb persones dignes.

Per donar lloc a una educació conscient i coherent necessitem escoles amb una atmòsfera de vertadera llibertat. On es respecti el real pla intern dels infants, de manera que puguin desenvolupar el seu potencial humà i donar sentit a la seva essència per crear-se a sí mateixos. És a dir, aprendre a pensar experimentant amb la realitat, fer servir les pròpies mans per accionar processos, viure amb relació a l'entorn i donar temps per explorar el món i ser conscient. Atorgar en els infants aquesta llibertat, permetrà l'adquisició de responsabilitat i respecte; respecte a un mateix, respecte en allò que ens envolta, respecte a la convivència, respecte a la vida...

Tot això ens encamina a una educació basada en l'obediència dels ritmes intrínsecs dels infants i a comprendre que cada nin/a és diferent, i per tant, desenvoluparan els seus processos maduratius de maneres distintes. Nosaltres com adults, hem de garantir un respecte en aquesta evolució, de manera que no es rompi ni s'acceleri cap estadi innecessàriament. Com ens indica en Joan Domènech al seu llibre ELOGI A UNA EDUCACIÓ LENTA *“El temps en l'educació consisteix a saber trobar el temps just per a cada persona i activitat i és un aspecte clau per garantir un creixement educatiu, harmònic i equilibrat que tingui en compte raó i emoció, ment i esperit”*.

Ser conscient, comprendre i actuar respectant la construcció individualitzada de cada infant és per nosaltres una educació coherent.

I arribats en aquests punt, ens hem de demanar sincerament, quin tracte li donem als infants?

En l'actualitat hi ha noves iniciatives a les escoles, que ens brinden una mirada alternativa i ens fan pensar que caminar cap a una nova escola es possible, però aquesta òptica s'ha d'ampliar per crear una xarxa social de transformació, on el sentir, el pensar i l'acció siguin els elements

de desenvolupament dels infants, creant així una educació conscient i coherent. Una consciència que desperti l'essència que emana de cada un de nosaltres i que ens proporcioni la capacitat de comprendre i percebre el món, de manera que quan més profunditzem en nosaltres mateixos, més capacitats obtindrem per habitar el món. Un món basat en els processos creatius dels infants, és a dir, un espai on es generen idees noves que tenen valor i que emanen de la motivació, de l'entusiasme i de la inspiració de la essència pròpia de cada infant. Aquesta exploració intrínseca s'empodera amb la coexistència dels altres, generant-se un enriquiment mutu i empàtic. Podem dir doncs, que si donem espai i temps per l'autoconsciència, estarem creant ambients basats en l'autonomia, la capacitat d'elaboració del propi aprenentatge (autodidactisme), i en conseqüència, estarem regalant vida.

"El més important que porta un mestre a l'aula és l'alegria de viure"

Carles Parellada

Ponents que hi participen

César Bona García Nominat al Global Teacher Prize com un dels 50 millors mestres del món, és Integrant del Consell Independent de Protecció de la Infància i autor del llibre "De com 12 nens i un mestre van buscar canviar el món: El Quart Morro".

Impulsor d'una educació social que apropa els nins a la seva realitat per interactuar amb ella i produir canvis a partir d'un pensament crític. És el líder de la iniciativa internacional "Children For Animals", l'origen va ser la primera protectora virtual d'animals dirigida per nens. Jane Goodall ha avalat seus projectes en nombroses ocasions.

La seva tasca innovadora a l'aula, amb resultats en la millora de l'aprenentatge dels seus estudiants, implicant les famílies i l'entorn, l'han fet mereixedor de reconeixements com: "Creu Josep de Calassanç", "Premi Internacional EducaRed", "Millor Experiència d'Aula", "Menció d'Honor a l'International Children Film Festival of Índia", "Premi Nacional de Ecoiniciatives", "Premi Nacional APPDA al Congrés dels Diputats", "Premi Medi Ambient Aragó 2013" i en dues ocasions "Premi Nacional Crear-te" del Ministeri de Cultura per l'estímul de la creativitat.

Laura Díaz de Entresotos és llicenciada en Psicologia. Al 2007 va començar a aprofundir en el treball de Aletha Solter i la filosofia d'Educació Conscient. L'any 2008 va ser organitzadora dels tallers i xerrades que Aletha Solter impartir a Espanya. És Instructora certificada de Aware Parenting. Té la seva pròpia consulta, "Zoes educació conscient", amb l'objectiu de compartir aquesta filosofia de criança oferint orientació a pares i educadors i impartint xerrades i cursos. Treballa regularment amb els centres de formació de professorat impartint formació a educadors.

Pepa Horno Goicoechea és psicòloga i consultora en infància, afectivitat i protecció. Durant més de quinze anys ha coordinat campanyes estatals i internacionals per a la prevenció i eradicació de la violència contra els nins i nines, especialment el càstig físic i psicològic a la llar i l'abús i explotació sexual infantil. Ha impartit formació i assessorat programes d'intervenció en més de vint països de Llatinoamèrica, sud i sud-est asiàtics, Europa i el Magrib, a més de ser membre assessor d'institucions i promoure el desenvolupament de protocols d'actuació en l'àmbit educatiu, social i sanitari.

És autora de diversos llibres sobre desenvolupament afectiu i social i coordinadora de diversos estudis i investigacions en l'àmbit de la protecció.

Raquel López Ponce, arteràpeta gestalt formada a l'Escola d'Arteràpia del Mediterrani (EAM), diplomada en Educació Social i formada al programa de Psicologia Integrativa (SAT) que dirigeix el Dr. Claudio Naranjo. Actualment, dirigeix el Centre d'Arteràpia i Educació CREA, a Mallorca, on es realitzen cursos i activitats especialment pensades per a persones vinculades a l'educació i totes aquelles interessades en l'arteràpia, a més treballa com arteràpeta individual i de grups.

Sergio Saavedra Morales, Registrador de la Propietat, llicenciat en Dret (Universitat de la Llacuna), llicenciat en Ciències de la Informació. Periodisme (Universitat de la Llacuna), llicenciat en Ciències Polítiques i de l'administració (Universitat de Santiago de Compostel·la), mestre d'Educació Primària (Universitat d'Almeria), integrant del Board de la Global Home Education Conference i representant de l'associació per a la lliure Educació (ALE).

Manel Martínez González de la Rubia, és fundador de l'Escola Liberi, situada a Premià de Mar. Amb una forta implementació d'estratègies de lliure decisió i lliure moviment, l'escola s'estructura com un organisme viu que creix i desenvolupa paral·lela a una experiència pionera en la integració de la família a l'escola, el mateix concepte d'escola oberta, activa i lliure. Va néixer amb un fort sentit d'implementació social i una decidida voluntat d'integració en el sistema d'ensenyament, plantejant una alternativa des del seu interior.

Silvia Palou, Mestra i psicòloga. Màster en pedagogia sistèmica i constel·lacions familiars. Formadora del grup educació infantil de Ice de la UAB i dels postgraus d'educació sistèmica i multidimensional (amb Connexions) i professora de la UAB. Terapeuta familiar en centre propi.

Laura Frau, Llicenciada en Psicologia i Psicopedagogia. (Clínica i educativa) Col. B-2098. Formada en diferents metodologies educatives respectuoses (waldorf, Montessori, Shichida, Loczy, ect.) Coordinadora del projecte "Metodologies Educatives Creatives", finançat pel Fons Social Europeu, assessorant a diferents institucions educatives d'Europa i Espanya i als seus professionals. Cofundadora de la Associació sense ànim de lucre EDUK, on es realitzen diferents projectes educatius; Coordinadora i docent de la formació en pedagogia dinàmica i d'altres formacions.

Janet Val Tribouiller, Llicenciada en Psicologia. Mestra d'educació infantil. Arterapeuta. Membre del col·lectiu Assabentar. Interessada en investigar a través de l'art l'educació i processos d'aprenentatge. Formadora sobre temes que versen al voltant del bilingüisme o l'adquisició d'un segon idioma. Durant quinze anys ha desenvolupat funcions com a coordinadora pedagògica, encarregada d'implantar o fer revisió de diverses metodologies en infantil entre altres funcions del càrrec. Membre del col·lectiu d'artistes Resistència Poètica (Art social i urbà). Col·laboradora en diverses publicacions entre elles L'educació artística a Espanya per Otfried Scholz, Raúl Díaz-Obregón Creuat. Com publicacions en revistes d'educació com quaderns de pedagogia i Rosa Sensat IN-Fan-Cia. Autora d'un material de recursos per al professorat dins de la Col·lecció Educateca, per l'ed. Santillana, que estableix propostes didàctiques per al desenvolupament de l'educació artística dins del pla educatiu en DVD. Actualment és Co-formadora de la metodologia escola bosc a l'aire lliure. I està col·laborant en la fundació del primer centre Bosquesuela a Madrid.

Resum del programa

8 maig

16-17h. PRESENTACIONS (A càrrec de Guillem Ferrer i Miquel Oliver)

17-18:30h. RAQUEL LÓPEZ “**Acompañamiento consciente, respetuoso y creativo**”

18:30-19h. Pausa.

19-20:30h. LAURA DÍAZ DE ENTRESOTOS “**Educación sin castigos ni recompensas**”

9 maig

9-10:30h. PEPA HORNO “**Educación desde el afecto**”

10:30-11h. Pausa, berenar.

11-12:30h. CÉSAR BONA “**Retos y Desafíos de un Maestro**”

12:30-14h. SERGIO SAAVEDRA “**De la ley, las drogas y el cuidado de las ovejas (...y las escuelas libres)**”

16-17:30h. MANEL MARTINEZ. “**Escola i família : entre el somni i la pràctica**”

17:30-18h. Pausa.

18-20 h. DINÀMIQUES/ TALLERS

* Aquest dia hi haurà exposició de diferents experiències educatives a l'exterior.

10 maig

9-10:30 h. SILVIA PALOU “**La mirada sistèmica: comprensions per educar**”

10:30-11 h. Pausa, berenar.

11-12:30 h. LAURA FRAU. “**Pedagogía dinámica**”

12:30-14 h. TAULA RODONA i CLOENDA (Moderadora: Pusy Riera)

* Els participants de la taula rodona estan per concretar.

Ponències

“L'Art d'acompanyar”

Raquel López Ponce

"És amb el joc i només en el joc que el nen o l'adult, com a individu, són capaços de ser creatius i d'usar el total de la seva personalitat, i només al ser creatiu l'individu es descobreix a si mateix" D. Winnicot .

"Si formem infants creatius en el present, estarem formant adults competents en el futur amb les exigències de la nostra societat, també anomenada societat del coneixement. Entre les característiques de l'entorn en què convivim, és clar que són elements de supervivència social les capacitats relacionades amb la creativitat: innovació, flexibilitat i adaptació al canvi, capacitat de frustració i d'aprenentatge dels errors, empenedoria, etc. Aquesta ha de ser l'obligació de les famílies, de les escoles, dels hospitals ... de tots els agents que intervenim en el procés educatiu i de benestar entès sota la dimensió de la salut. És a dir, contribuir al correcte desenvolupament tant present com futur del nen, contemplant les exigències que en el futur pugui requerir en els nous contextos i rols que hagi d'assumir (responsabilitats familiars, laborals, etc.). invertir en una educació basada en la creativitat és invertir en salut ... i està en tots nosaltres ser capaços de superar aquest repte." (Marina, JA (Coord.) (2014) Creativitat en l'educació, educació de la creativitat. Claus per fer de la creativitat un hàbit. Barcelona: Hospital Sant Joan de Déu (ED).

Amb aquesta xerrada, vull parlar de l'acompanyament educatiu, conscient, respectuós i creatiu, dels nostres infants i joves, des de l'enfocament de la Arteràpia gestàltica, com una eina útil per als docents. Atendre al que em passa a l'aula? Com veuen els nens i joves? Com és el meu estil d'acompanyar als meus alumnes? Com puc millorar el meu treball com a docent? I totes aquestes qüestions que s'obren un cop ens parem a revisar la nostra professió.

“Una escola sense càstigs ni recompenses”

Laura Díaz Entre Sotos

Avui esperem molt més de l'escola que l'obtenció d'un títol. Esperem que l'escola potencii la iniciativa i curiositat innates dels nens i que els prepari per a un futur impredecible.

No obstant això , en moltes ocasions , és la pròpia escola i el seu model de disciplina , basat en càstigs i recompenses , la qual actua com a llast en la consecució d'aquests objectius.

La inèrcia del sistema fa que cada vegada més professors se sentin impotents i frustrats ; molts fins i tot pensen que no és possible canviar l'escola.

En aquesta xerrada parlarem de quins canvis poden fer a les seves aules per posar en marxa aquesta transformació . Una transformació positiva per a tots : alumnes, pares i professors.

"Educar des de l'afecte"

Pepa Horno Goicoechea

Educar només s'aconsegueix des d'una relació afectiva i vivencial. És el vincle el que transforma, tant en les famílies com a les escoles. Però l'afecte s'aprèn, s'educa i es construeix. Aprendre a construir vincles afectius positius amb els nens i nenes i proporcionar eines per aconseguir l'auto regulació emocional són elements clau del procés educatiu. Sense oblidar l'afecte en els continguts curriculars, perquè educar un nen o nena implica ensenyar a estimar bé i ser ben estimat.

"Retos y desafíos de un maestro"

César Bona García

És un món estrany quan els nins han de deixar a la porta la imaginació i la curiositat quan entren a classe. César Bona comparteix la seva pràctica docent a l'aula i com aconsegueix implicar les famílies i l'entorn per millorar els aprenentatges de les nenes i els nens sota la seva responsabilitat . Sempre conscient que hi ha molts mestres que ho fan i que encara romanen anònims , anima que experiències que tinguin en compte el factor humà surtin a la llum .

El respecte , l'escolta atenta , el pensament crític , l'ordre consensuat , la actitud positiva i la vocació l'acompanyen com a marc i profunditat de la seva exposició . Assegura : "davant la rigidesa de les programacions , hem de parar-nos a conèixer als infants que van a passar tant de temps amb nosaltres ... La infància passa ràpid, no oblidis la importància de gaudir " .

"La Llei, les drogues i la cura de les ovelles (... i l'Educació Lliure)"

Sergio Saavedra Morales

Les persones som essencialment lliures. Ens agrupem en comunitats renunciant a certes parcel·les de llibertat en favor del bé comú per satisfer certes necessitats, però aquesta renúncia a part de la nostra llibertat és també un exercici lliure i, sobretot, s'ha de tenir per excepcional. De vegades els Estats actuen com si la llibertat fos una utopia i s'expandeixen en excés el seu control sobre els individus. Amb això acaben per reduir-los a una massa, per convertir-los en un ramat. Els individus als quals es converteix en "grup" perden la seva identitat i es veuen impossibilitats per aconseguir per si mateixos un cap propi, per realitzar-se com a persones. En matèria d'educació ha de revisar el paper de l'ens públic i, si escau, corregir els excessos tendents a aquesta col·lectivització. Però és possible utilitzar els mecanismes que aquesta mateixa comunitat té establert per lluitar per reconquerir la llibertat perduda?

“Escola i família : entre el somni i la pràctica”

Manel Martinez

El sistema d'ensenyament va néixer dissociat de la família. En la seva gènesi consistia precisament en el contrari: separar el nen de la família i el seu context per atreure a l'escola . Fins a la conversió de l'escola , com a fenomen social , si universalització , la seva obligatorietat , en reivindicació interclassista , ... va ser necessari un llarg procés de disciplina i control . La pedagogia , la psicologia , la medicina , ... l'ordre institucional construir un complex entramat de poders i sabers al voltant del nen i el seu control . la família no només no va ser aliena a aquest procés sinó que va ser integrada i disciplinada per facilitar la progressió d'aquestes noves relacions que proposava les estructures educatives naixents . El problema estava servit i la relació família - escola inauguraven un llarg períple de desencontres i frustracions

“El plaer del joc estètic i la importància de joc lliure.”

Janet Val Tribouillier

Des de l'art contemporani, mitjançant instal·lacions, o propostes corporals es pretén convidar els membres de l'escola a compartir un món de significats que van des del significatiu fins al més emocional i afectiu. Jocs que estan basats en reinterpretacions d'una primera obra artística que conviden a apropiarse'n. Aquestes transformacions que es viuen des dels sensorial i el simbòlic alimenta les relacions socials amb altres membres de l'escola així com brinden un diàleg interessant amb l'espai. Creant sens dubte vincles emocionals amb l'escola des del vital i la metàfora. El joc serà un pretext o no.

“La mirada sistèmica: comprensions per educar”

Silvia Palou Vicens

La mirada sistèmica ens aporta algunes claus per a poder posar una mica més de llum sobre els vincles que hi ha entre les persones, especialment dins de la família. La connexió profunda que tenim amb totes les persones que formen part d'aquest complex engranatge, ens provoca emocions intenses en el nostre dia a dia, que ens cal anar coneixent i per tal d'aprendre a gestionar-les. Acompanyar en l'educació dels infants, vol dir també, comprendre aquests moviments afectius tant importants per a tothom.

“Pedagogia dinàmica”

Laura Frau

Ponència orientada a aprofundir en la necessitat d'un canvi educatiu a través de metodologies que permetin aprendre a través del vivencial i l'experimentació en les aules. La pedagogia dinàmica consisteix a mobilitzar aprenentatges significatius d'acord amb la perspectiva d'interessos dels educadors / educands i en accentuar els aprenentatges col·laboratius de cada realitat particular i de cada centre d'ensenyament, adaptant-se a ella i construint des d'aquesta, tenint en compte la necessitat d'educadors i alumnes. Això permet l'evolució de l'alumne com a persona proactiva al societat i no només com a persona que memoritza dades i adquireix processos a través de la repetició. Els aprenentatges es tornen a menys, divertits i interessants, als quals l'alumne troba sentit i que li permeten adquirir noves capacitats i competències reals per a la vida adulta, incloent un desenvolupament integral de la persona. La vida és canvi, per això, en un moment en què aquesta cada vegada va a ritmes més vertiginosos i l'evolució neurocerebral cada vegada realitza sinapsis a més velocitat (el que permet aprendre constantment), cal aprendre a crear situacions d'aprenentatge significatiu adaptades a les circumstàncies i als propis alumnes a través de processos individualitzats que els incloguin com a parts essencialment actives en el seu aprenentatge.